

Spis rzeczy

Wstęp – Jerzy B. Wójcik	5
Mieczysław Grydzewski – herbu Zerwikaptur, najpokorniejszy sługa literatury – Mirosław A. Supruniuk	11
Plotki genealogiczne	143
Kwiaty polskie	145
Maskarady i pośmiertne aneksje	146
Golibroda Hauk i jego potomstwo	148
Czego chce emigracja	154
Ostrzeżenia Dmowskiego	156
Szwindel literacki	158
Ewa i Lena	161
Przestroga Dąbrowskiego	164
Nienapisany rozdział <i>Biesów</i>	166
Książka o niewdzięczności	173
Watykan a Polska	180
Double think	186
Racja „skrajnego” Andersa	189
Jak to było z Żeromskim	190
O paleniu książek Zegadłowicza	194
Polskie koneksje Mérimée’a	202
Dobre obyczaje polityczne	205
Brześć a Bereza	229
Rozmowa z generałem Andersem	244
Paweł czy Aleksandra?	270
Zespół szesnastu	271
Finansista, ekonomista i polityk	272
Deszcz złota, komunizm i szafiry	274
Cień hetmana	276
Bracia i siostry	277
Wadium księcia Odeschalchi	277
Branicki i Czacki	278
Rzymskie początki	278
Nuncjatura paryska	280
Monsignore Cima	282
Dedykacja Branickiego	282
Recenzja Pawlickiego	284
Talmud i Ewangelia	284

- „Pstro w głowie” o teściu Tarnowskiego w tekście Tarnowskiego 285
 „Na skrzydłach orlich”: „Tarcza i puklerz” 286
 Wyszczona Lodomeria 287
 „Izraelowi, bratu starszemu”... 288
 „Z matki obcej”? 290
 Tajemnice Majewskich 290
 Tajemnice „Rejtana” 291
 Dzieje jednego krzesła 299
 Jules Verne i ojcowie zmartwychwstańcy 301
 Wielopolski i Petain 304
 Kukiel jako pilsudczyk 306
 Aleksander II w Warszawie 308
 „Wolontariusze podłości” 309
 Odprawa Klaczki 311
 Głos Ujejskiego 313
 Kłopotliwe dworactwo 313
 „Je sui un liberal enrage” 314
 „Mehr licht!”: Więcej książek 316
 Victor Hugo a Polska 316
 „Za wieszatiela” 322
 Myśli rozumne 323
 Kurtuazja 324
 Kobiety i wojsko 324
 Imieniny poety 326
 Mięso i desery 333
 Wanda 333
 Siłacze 335
 Kraszewski i Korzeniowski: pisarze „niemoralni” 336
 Delikatny feldmarszałek 338
 Pomysłowy Abraham 338
 Kraszewski 339
 Poprawki poetyckie 340
 Dwa głosy o polszczyźnie – ojczyźnie 342
 Wołyńskie Oberammergau 345
 Kasiński o wolności 345
 Kopernik i indeks 347
 „O braku smaku” 349
 Bon mot na łożu śmierci 349
 Kult okrucieństwa 349
 „Crime passionnel” 350

- Wyższa szkoła jazdy 351
 Czytelnictwo 352
 W Polsce o Henryku VIII, Annie Boleyn i Elżbiecie I 353
 Ser, kawior, ostrygi, raki 354
 Jadłospis Trembeckiego 358
 Obiit poeta 359
 GPU i lekarze charkowscy 360
 Podziękowanie i przeprosiny 361
 Anegdota 362
 O Brytyjczykach 363
 „Modli się, a przeklina” 364
 Co widział Goehring (nie Goering) 366
 Lupanaria na Kazimierzu 367
 „Dy gemolte Margret” 367
 „Was nicht im baedeker steht” 368
 Warszawski „zamtuz łazienby” 369
 Instygator Falkowski 370
 Zatarg o pomnik 371
 Zdrobnienia i zgrubienia 373
 Piłsudski jako poeta 375
 Andriolli i kolduny 376
 Lomonosow i Kopernik 377
 Order podwiązki 377
 Z Maryną w Moskwie 379
 Dymitr wydaje bankiet 382
 Stanisław Tarnowski i Franciszek Józef 383
 Sienkiewicz i Konopnicka 384
 Kochanowskiego anegdota prozą 385
 Deotyma i inne 385
 Chart i kula 387
 „Dobre w kolorze” 389
 Imperious Cesar 389
 Przybyszewski 390
 Makaron Kochanowskiego 396
 Katolik czy protestant 397
 Jak celibat to celibat 398
 Polityka papieżstwa 399
 Komentatorzy 401
 „O sancta simplicitas!” 403
 Jak być mogło 403

- Syfiada 404
- Podkowy i galery 405
- Neutralność 406
- 25 najważniejszych książek świata 407
- Pogrzeb generałowej 408
- Warunek rewolucji 411
- Zwierciadło bruku 411
- Królestwo Szatana 413
- Plotki warszawskie z czasów wielkiego księcia Konstantego 413
- Anglowie 421
- Aleksander I, Mikołaj I i wojsko polskie 423
- Niemieckie nazwiska Żydów polskich 424
- Krawiec, szewc, stangret 425
- Wycięty Beria 426
- Czechow o bolszewikach 426
- Kasprowicz filosemita 427
- Reakcja na Mickiewicza 428
- Pochwała Polki 429
- Szukalski, Szymanowski, Conrad 430
- Czy na pewno ignorancja? 432
- Inkwizycja i kuchnia 434
- Kuchnia królewska 435
- Świerszcz za kominem 437
- Z Polski do Anglii 438
- Tajemnicze Czechy nad morzem 438
- Dygresja druga: *comma docet, comma nocet* 439
- O zazdrośnym Ziemowicie i niewinnej Ludomile 442
- Dygresja pierwsza: Jacob Caro 443
- Wpływologia historyczna 444
- Witołd – Prospero 445
- Dumny Rzewuski 445
- „Polacos”: polityka i teatr 445
- Ludzie jak zwierzęta 447
- O skromności Artura Rubinsteina 448
- Literatura polska literaturą filosemicką 448
- Niemcewicz i jego Sióra 449
- Prawo kontrastu 450
- Czy rehabilitacja? 450
- Kraśiński o Norwidzie 453
- Lukan i Proust 453

- Czystość, jasność, zwięzłość 454
 „Srul z Płocka” 456
 Trudności z Kopernikiem 457
 Potrawy litewskie 458
 Trzy wieki o ludzie 459
 W poszukiwaniu antenatów 459
 Jak SS handlowało Żydami 461
 Protokoły jałtańskie 461
 Refleksje cenzora 462
 Psychologia emigranta 463
 Car i wksel 465
 Rzym dla psów 465
 Dwa pogrzeby 466
 Car i pochlebca 467
 Rodzeństwo Scholl 468
 Sędziowie norymberscy 469
 Wiatr od wschodu 471
 Mickiewicz i zecerzy 474
 Karuzela aforyzmów 474
 Monografia małego domku 476
 Mesdames podejmują obiadem 477
 „Mośkowiez Adam” 479
 Rozprawa Hitlera z malarstwem 480
 „Człowiek, co się Williamem Szekspirem zowie, nie jest Szekspirem”
 482
 O książkach zakazanych 485
 Komuniści przypisują się do *Dziadów* 492
 Manie do przezyciężenia 494
 Czy poeci umierają młodo 495
 Wzajemne ustępstwa 497
 Medycyna w XVIII wieku 497
 Interes i serce 498
 W Rapperswilu 499
 Sen, młodszy brat śmierci 499
 Gilmore i Chruszczow 500
 Emigracja a kraj 501
 Przeciw „klubowym tyranom” 501
 „Moja piosenka [III]” 503
 Magiczne słowo 504
 80 lat 504

- W Warszawie i Krakowie 505
 Niemcewicz o Mickiewiczu 506
 Podkowa Nielsa Bohra 507
 Czerwoni jezuici 507
 Pisarz, który nie chce być łapsem 508
 Warsztat Sainte-Beuve'a 509
 Zakazana panorama 510
 W Dachau po wyzwoleniu 512
 Dobre rady Leibniza 513
 „Zbyt prawdziwe, by było dobre” 514
 Dzieje jednego urlopu 515
 Aleksander III i pogromy 516
 Paskiewicz herbu Radwan 518
 Nietzsche herbu Radwan 520
 Warszawa roku 1873: trochę statystyki 521
 Żyd i pijar 523
 Boy o Piłsudskim 524
 Spluwaczki 526
 Dwaj Chruszczowowie 527
 Dwa obiady 530
 Diagnoza doktora Longa 533
 Czciociele księżycy 534
 Potpourri z Goncourtów 534
 Z Warszawy poszła wieść 536
 W Berlinie czy w Moskwie 538
 Anegdota o generale Franco 539
 Nauki Monteskiusza, Lessinga i Kryłowa 540
 General i pisarz 542
 Pułaski i Ku-Klux-Klan 542
 Członkowie parlamentu o dziewczętach miłosnych 543
 Wyrwał się jak Philip Toynbee 544
 Jezus przed sądem współczesnych Żydów 544
 Spotkanie u optyka 547
 Winowajca 548
 Pastor Niemöller 548
Król Lear w walce z prostytutką 550
 Myszy bez McCarthy'ego 550
 O Barbarze protestantce, o Sobieskim zdrajcy, o Witosie socjaliście, o
 Sikorskim antysemitce, o Paderewskim wygnańcu – wszystko za
 jedyne 10 centów 550

- Kurtuazja 555
 Dalsza kariera *Lolity* 556
 Żydzi w roku 1863 557
 Redaktor Ross 559
 Theotokos i Jezioro Jagiellońskie 562
 Ocalenie Lechonia 566
 Przepis kucharski na nuworyszów 567
 Operacja Mollet 568
 Trygve Lie i Trocki 570
 Modlitwa pisarza 572
 Nikephoros i Nikita 572
 Mądre rady Prusa 574
 Samoobrona 574
 Riposty ojca Healeya 575
 Sześć przykazań 576
 Ordon i Sowiński 576
 „Kmieć” 579
 Noce świętego Codreanu 579
 Niemcy – wasze dzieło! 583
 O przyczynach lewicowości Sartre’a 584
 Reakcja trzech synów 584
 Mit wiktoriański odbrazowany 585
 O klozetach i bidetach 586
 Czechow o Sienkiewiczu 589
 Marks jako antysemita 590
 Obrośnięte ręce jako afrodyzjak 592
 Hitler a nominacje świętych 593
 Himmler, Heydrich, Berger 594
 Rozum narodowy a rozsądek polityczny 595
 Wszystko o Sherlocku Holmesie 597
 Proroctwa literatów 601
 Polak Mongoł dwa bratanki 602
 Pielgrzymka Feliksa Borunia 603
 Na łożu śmierci 604
 Kompleks masonerii 605
 Masaryk u Tolstoja 609
 Chińskie wywczasy marszałka Montgomery’ego 610
 W poszukiwaniu posady 612
 Jeszcze jedna ofiara destalinizacji 613
 O sfalszowanych listach Chopina 613

- „Galuszka” 614
- O przykrych oczach i dobrodusznych oczkach 615
- Broniewski 615
- Dwa więzienia 620
- Dwie likwidacje 623
- Plotki teatralne czasów Stanisława Augusta 624
- Kościół katolicki a wolnomularstwo 626
- Po co ten Samuel? 627
- W mamrze cenzury 629
- Zakazane dla młodzieży 630
- Co to jest pornografia 630
- Tuwm i młodzi poeci 631
- Rzekomy aforyzm Woltera 633
- Francuska „camera obscura” 635
- „Franglais” 639
- Krótko, lecz dobitnie 640
- Beerbohm i Shaw 640
- Cynian w skali światowej 641
- Ostatnie słowa 642
- Międzynarodowy savoir-vivre 646
- W służbie nietolerancji 648
- Wymowne świadectwo 649
- Muzyczne gentlemen's agreement 649
- Kościuszkę 650
- Masochizm wśród jeleni 650
- Kennediana 650
- Amram Blau i jego fanatycy 651
- Zaspokojone pragnienia 652
- La Belle Epoque 652
- Arytmetyka 655
- Polska w roku 1863: Poznańskie 655
- Polska w roku 1863: Kraków i Wieliczka 658
- Śmietanka 661
- Polska w roku 1863: w Warszawie 663
- Polska w roku 1863: do Lwowa i we Lwowie 666
- Propaganda 669
- Salony, salony, salony... 669
- Zamiast *Chłopów* – Murzyni 671
- Swoje „pismo” 675
- O Żydach we Francji 676

- Rada Sherlocka Holmesa 679
 Bereza dla poetów 680
 Pracowita pszczołka 683
 Trak Przybyszewski 685
 Z polską szlachtą polski Żyd 686
 Improwizacje Zygmunta Krasińskiego 687
 „Judenräte” 689
 Akt oskarżenia 692
 Czy książę Adam był synem Repnina? 693
 Prawda o Boyu 696
 Listy Boya do „Niusi” 702
 Wierszyki Sienkiewicza 705
 Norwid a Kraków 705
 Redaktor Grydzewski w sprawie o szerzenie pornografii 706
 Błuźnierca na przekąsce noworocznej 707
 Izraelici a Lechia 709
 Lew i gnida 711
 Tuwimowskie curiosa 711
 Mora i Papuś 712
 Co mówią gwiazdy 713
 Bezbożny Sienkiewicz 713
 Którzenie 713
 Piękny nagrobek 714
 Shakespeare... 714
 Cenzura 714
 Wiadomości dla mazurzystów 714
 Gront 715
 Wysokie nakłady 715
 Uwaga! 715
 Oryginalna antologia 716
 Dygresja gramatyczna 717
 Skamandryckie figliki 717
 Dalsze burzliwe dzieje pewnej przyjaźni. Odwrot 718
 O duszy, która uciekła cała 723
 Jak E.T.A. Hoffmann nadawał Żydom nazwiska 724
 Wesele Zygmunta Krasińskiego 725
 O Józefie Czechowiczu 726
 Kaprysy barona 727
 Wanda i Zofia 728
 Ogarek żydowski zgaszony przez Żyda 732

Tuwimowskie curiosa	733
Burzliwe dzieje pewnej przyjaźni	748
„Penguin” o pisarzach polskich	754
O Sienkiewiczu po angielsku	760
Bolesław Prus o bohaterach <i>Trylogii</i>	761
Kłopot z Ofelią	761
Przejęzyczenia i zapomnienia	762
Tolstoj o Turgieniewie	763
Nowaczyński z lewej i prawej strony	763
O Karolu Wiktorze Zawodzińskim	781
Wykorzystana bibliografia	788
Indeks nazwisk	795